

Kihnu valla noorsootöö korralduse mudel

2020–2025

Arengukava

Kihnu 2020

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Noorsootöö strateegiline mudel, visioon ja eesmärgid	4
1.1 Noorsootöö elluviimise põhimõtted	4
1.2 Visioon ja väärtused	4
1.3 Strateegiline eesmärk ja prioriteedid	5
1.4 Noorsootöö ülesanded ja mõõdikud	7
1.5 Noorsootööd toetav taristu, võtmepartnerid ja aspektid	7
2. Kvaliteedihindamine	12
2.1 Läbi viidud uuringute tulemused	12
2.2 Noorsootöö SWOT analüüs	12
2.3 Järeldused SWOT analüüsist	14
3. Noorsootöö korralduse mudeli ajakohastamine	16
Lisa 1. Tegevuskava	16
Lisa 2. Ülevaade 2019/20.a huvihariduse ja -tegevuse teenustest Kihnu vallas	17

Sissejuhatus

Käesolev noorsootöö korralduse mudel 2020-2025 on Kihnu valla noorsootöö alusdokument, mis määrab noorsootöö prioriteedid ja põhiväärtused. Noorsootöö korralduse mudeli eesmärk on luua alus Kihnu valla noorsootöö süstemaatilisele, koordineeritud ja jätkusuutlikule arengule. Arvestada tuleb, et Kihnu on saarvald, kus kohapeal on olemas lasteaed ja põhikool, peale põhikooli lõpetamist läheb noor mandrile haridust omandama ja tuleb tagasi vaid nädalalõppudeks ja koolivaheaegadeks.

Noorsootöö korraldamise mudeliga seatud eesmärkide saavutamiseks rakendatakse dokumendi lisas olevat tegevuskava, mis on aluseks valla noorsootöö korraldamisel, olemasolevate ressursside efektiivsel kasutamisel ja mis on suunatud noorsootöös osalevate noorte arvukuse tõstmisele. Eelkirjeldatu tulemusena on saare noor positiivse ellusuhtumisega, ettevõtlik ja võimeline ise väärtusi looma. Noorsootöö korralduse mudel 2020-2025 on koostatud Kihnu Vallavalitsuse töögrupi poolt ning saadetud ettepanekute tegemiseks seotud osapooltele. Noorte vajadused ja arvamus on oluline sisend mudeli koostamisel, noorte seas on läbi viidud rahulolu-uuringud aastatel 2018-2020.

Kihnu noorsootöö visiooni sõnastamisel on fookusesse seatud noorte arenguks ja eneseteostuseks mitmekülgsed võimalused loomine selliselt, et tulevikus eelistaksid noored elukohana Kihnu saart. Kihnu noorsootöö korralduse mudel lõimub Kihnu arengukavaga 2017-2025, Eesti noortevaldkonna arengukavaga 2014-2020, Pärnumaa noorsootöö arengukavaga 2015-2023, Haridus- ja teadusstrateegiaga 2021-2035, Eesti Elukestva õppe strateegiaga 2020. Eesmärkide seadmisel on arvestatud “EL Võtmepädevused elukestvas õppes” ettepanekutega ja OSKA “Töö ja oskused 2025” trendi ülevaatega.

1. Noorsootöö strateegiline mudel, visioon ja eesmärgid

1.1 Noorsootöö elluviimise põhimõtted

Noorsootöö eesmärk on tagada noorte osalus otsustusprotsessides ning nende huvide ja vajadustega arvestamine kõigis noortepoliitika toimealades.

- ❖ Noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid valdkonna otsuste tegemisse;
- ❖ Noorsootöös lähtutakse noorte vajadustest, huvidest ja soovidest;
- ❖ Noorsootöö põhineb noorte omaalgatusel, osalusel ja nende vabal tahtel;
- ❖ Noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise printsiibist;
- ❖ Noorsootöötaja lähtub töös noortega sallivuse ja partnerluse põhimõttest;
- ❖ Noorsootöö peamine korraldaja on kohalik omavalitsus, tehes tihedat koostööd omavalitsuse haldusala asutuste, teise ja kolmanda sektori asutuste, eelkõige noorteühingute ja noorsootööasutustega, et noored saaksid omandada õmblusteta hariduse, mida on käsitletud Haridus- ja teadusstrateegias 2021-2035.
- ❖ Noorte osalus ja mitteformaalse õppimise kvaliteet on näitajad noorsootöö hindamisel.

1.2 Visioon ja väärtused

KIHNU NOORTEL ON NENDE VAJADUSTEST JA SOOVIDEST LÄHTUVAD VÕIMALUSED ARENGUKS JA ENESETEOSTUSEKS. KIHNU SAAREL ELAVAD AVARA SILMARINGIGA, TEOTAHTELISED, OMA KULTUURI VÄÄRTUSTAVAD NOORED, KES ON VÕIMELISED ISE VÄÄRTUSI LOOMA JA EI KARDA VASTUTADA.

Visiooni loomisel on lähtutud järgmistest **väärtustest**:

Süsteemselt toimiv – on olemas selge ja mõistetav struktuur, kus kõik noorsootööga seotud osapooled (juhendaja, organisatsioonide juhid ja tegevuste eest vastutavad inimesed) teavad, millega teised osapooled tegelevad (millised on nende võimalused ja vastutus). Noortega tegelevad inimesed tegutsevad ühise eesmärgi nimel. Noorteinfo on süstematiseeritud ja kõigile noortele kergesti kättesaadav lähtuvalt iga noore eripärast.

Ühiskonna üldiseid arenguid arvestav – noorsootöö on paindlik, suudab reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele ja nendest tulenevalt ümber kohaneda. Noorsootöötajad on dialoogis noortega, arvestavad nende arvamusi. Tagatud on noorte nõustamine, koolitused. Aidatakse noorel saavutada enesekindlus ja võimekus tulla toime olulistes eluvaldkondades nagu õpingud, tööturg, peresuhted jt.

Nutikas ja avatud uuele – ollakse avatud uutele ideedele ja arengutele, järgitakse nutika noorsootöö põhimõtteid (Haridus- ja Teadusministeerium). Paindlik ja loov lähenemine ettevõtlikkuse arendamisele ning noorte aktiivsuse, oma algatuse suurenemisele. Toetatakse noorte sotsiaalsete pädevuste arendamist mitteformaalse ja formaalse õppe lõimumise kaudu selleks, et noored saaksid tulevikus eluga hakkama, kohaneksid muutustega kergelt ja vastaksid tööandjate ootustele.

Traditsioone väärtustav – teatakse ja väärtustatakse Kihnu pärandkultuuri, hoitakse traditsioone ja integreeritakse formaalsesse ja mitteformaalsesse õppesse. Toetatakse tegevuste arendamisel jätkusuutlikku lähenemist. Väärtused, mis on juba loodud, on au sees ja säilivad.)

Mitmekülgsed võimalused arendava vaba aja sisustamiseks – erinevatele siht- ja huvigruppidele on loodud esialgsed võimalused arenemiseks, samas omatakse piisavalt vahendeid, et suunata neid enim positiivset tagasisidet saanud valdkondadesse (vaba aja tegevused, sündmused, laagrid). Kaasa aidata ühiskonna lõimitusele, sallimisele sh võrdõiguslikkuse edendamisele ja diskrimineerimise ennetamisele ning hoolivusele ümbritseva elukeskkonna suhtes.

Kaasamine - noorsootöö on suures osas noorte omaalgatusel põhinev ning noorsootöö valdkonda puudutavate otsusteni jõutakse koostöös omavalitsuse ning noortega. Noorsootööd puudutavaid otsuseid tehakse erinevatest allikatest (uuringud, kogemused) lähtuvalt ning pakutavaid võimalusi ja teenuseid muudetakse ja täiustatakse vastavalt sihtgruppidele tulevate tagasisidele.

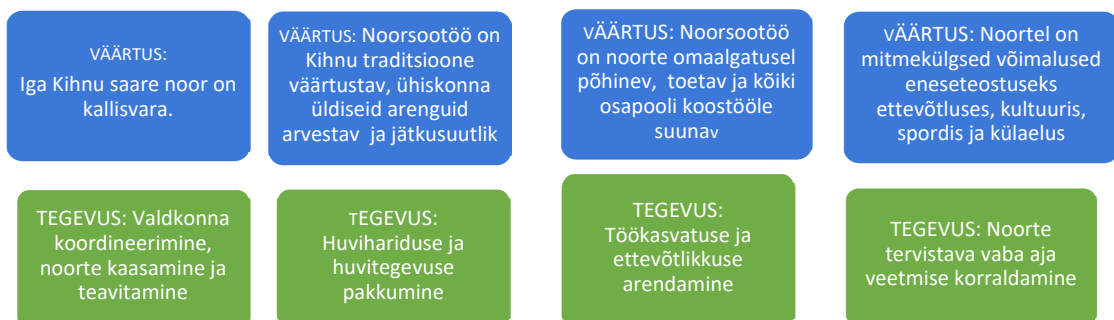
Koostöö – erinevate osapoolte ja asutuste vahel toimib noorsootööalane koostöö, mille aluseks on noored ise ja nende vajadused. Saavutatakse koosmõju, püüeldes erinevate valdkondade ja teadmiste kasutamise kaudu suurima ühise mõju saavutamise poole.

1.3 Strateegiline eesmärk ja prioriteetid

Kihnu valla noorsootöö eesmärk – **rikkalik elukohver**, aitamaks noorel saavutada enesekindlust, võimekust tulla toime olulistes eluvaldkondades nagu õpingud, peresuhted ja tööturg, väärtustades oma kultuuri - Kihnu kultuuri. Noorsootöö pakub noortele piisavalt eneseteostuse võimalusi, et noor tahaks saarel elada, töötada ja osaleda kogukonna elus.

VISIOON: KIHNU NOORTEL ON NENDE VAJADUSTEST JA SOOVIDEST LÄHTUVAD VÕIMALUSED ARENGUKS JA ENESETEOSTUSEKS. KIHNU SAAREL ELAVAD AVARA SILMARINGIGA, TEOTAHELISED, OMA KULTUURI VÄÄRTUSTAVADA NOORED, KES ON VÕIMELISED ISE VÄÄRTUSI LOOMA JA EI KARDA VASTUTADA.

MISSIOON: KIHNU SAAREL TEGELETAKSE NOORSOOTÕÕGA SÜSTEEMAATILISELT JA LÄBIVATE PÕHIMÕTETE ALUSEL, PIDADES AU SEES KIHNU KULTUURI.

Joonis 2. Kihnu valla noorsootöö strateegilised väärtused ja tegevused.

Prioriteetseteks valdkondadeks perioodil 2020-2025 on:

- **Hästi toimiv noorsootöö koostöövõrgustik** ja hoidmine valla tasandil ning **noorte kaasamine** otsustusprotsessidesse.
- **Huviharidus ja -tegevus** toetab noorte mitmekülgset arengut ja pärimuskultuuri järjepidevust, arvestab saare eripära ja noorte soove. Esmatähtsaks on:
 - **Pärimuskultuuril põhinevad** huvitegevused (pilliõpe, käsitöö, laul ja tants).
 - **Mitmekülgse sportliku tegevuse** pakkumine, mis vähendab tõusutrendis olevat noorte vaimse ja füüsilise tervise probleemide riske ([Tervise Arengu Instituudi uuring 2020](#)).
 - **Loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia** (LTT) valdkonna huvitegevuse pakkumine (tehnika ja taaskasutus, robotika, arvutiõpetus), mis toetab **digitaalse kirjaoskuse tõstmist** ja on tuleviku tööjõuturu eelisvaldkond ([OSKA raport "Töö ja oskused 2025"](#)).
- **Ettevõtlikkuspädevuse** arendamine, võimaluste loomine, et oleks julgust proovida, ise teha (nt vabatahtlik töö, töövari, õpilaslaadad, ürituste korraldamine).
- Kihnu vallas on **noorsootöötaja ja noortetuba**, mis kuulub Avatud Noortekeskuste võrgustikku.
- **Tervislike eluviiside** propageerimine, harrastamine läbi huvitegevuse ning rahvamaja ürituste, atraktsioonide/rajatiste.
- Noorte võimestamine läbi **formaalse ja mitteformaalse õppe sidumise** ja põlvkondade vahelise sidususe, arendamaks [võtmepädevusi](#).

Lisas 1 on välja toodud tegevuskava prioriteetsete valdkondade eesmärkide saavutamiseks.

1.4 Noorsootöö ülesanded ja mõõdikud

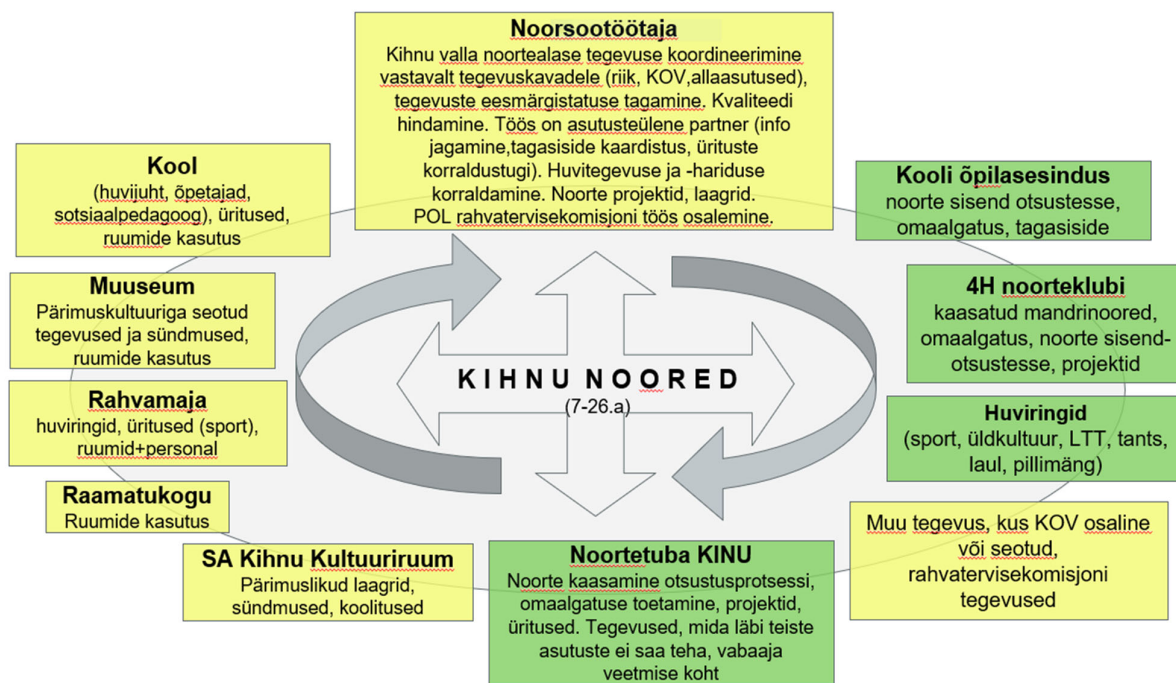
Tegevus	Ülesanded	Võtmenäitajad
Noortele huvihariduse ja –tegevuse pakkumine	Kitsaskohtadest tulenevalt pöörata tähelepanu loodus- ja täppisteaduste valdkonnale (robootika, arvutiring, loodusring), Kihnu traditsioonilistele käsitööoskustele (puutöö, kudumine, tikkimine jms) ning liikumisharjumuste arendamisele. Pärimusliku pilliõppe järjepidevuse säilitamisele. Ringidele koostatakse ainekavad, kus on välja toodud arendatavad võtmepädevused ja õpiväljundid. Juhendajate koolitamine. Huvihariduse ja -tegevuse, spordi- ja tervise edenduse taristu võrgu optimeerimine ja riskasutus allasutuste vahel.	- Võimaluste arv on min 8. - Järjepidevus pilliõppes. - Pärimusega seotud huvitegevusi min 2. LTT-ga 2. - Kihnu Kooli õpilastest 100% osalevad vähemalt 1 huvitegevuses, 80% 2 tegevuses. - 7-19 aastastest noortest osaleb huvitegevuses 70%. - Ringijuhendajad on erialase koolitusega. - Igal ringil on ainekava õpiväljunditega. -Noorte tagasisidet küsitakse 1 kord aastas.
Noorte kaasamine, teavitamine, nõustamine ja valdkonna koordineerimine	Koordineerida noorsootöö võrgustikku, luua alus tugevaks koostööks (KOV, allasutused, kogukond, noored, organisatsioonid), optimeerida ruumiprogrammi. Regulaarselt kaardistada noorte soovid, vajadused rahulolu noorsootööga. Luua noortepärane inforuum (nutiosalused) ja info haldamine. Noorte toetamine ja julgustamine rahvusvaheliste projektide leidmisel, osalemisel, kogemuste hankimisel. Kaasata riskinoored tegevustesse. Noorte omaalgatuse toetamine. Mandrikihtlased kaasata infovälja ja tegevustesse.	- Noorsootöös osaleb 60% noortest. - Riskinoori 6%. - Toimiv koostöövõrgustik (RM, MuuS, Kool, KKR, KINU). - Noorsootööga on rahul 90% noorsootöös osalenud noortest. - Töötab vähemalt 1 kutsestandardiga noorsootöötaja. - Töötab avatud noortetuba. - Mandrikihtlased on kaasatud. - Osaletakse vähemalt 1 rahvusvahelises projektis.
Noorte ettevõtlikkuse arendamine	Pakkuda võimalusi osalemiseks vabatahtlikus töös, töövarjupäevadel, ettevõtete külastamistel jms. Toetada ürituste organiseerimist, noorte osalemist laatadel. Arendada koostööd kohalike ettevõtjatega, jagada infot hooajatööst ja võimalikest toetustest. Õpingud katkestanud noortele pakkuda paindlike võimalusi haridustee jätkamiseks.	- Ettevõtlusõpe, loodud on õpilasfirma. - Noored osalevad iseseisvalt vallas toimuvatel laatadel/ pakuvad teenust. - Noored korraldavad ise aastas vähemalt 1 ürituse.
Noorte tervistav vaba aja veetmine	Integreerida tegevused kooli kehalise kasvatus tundidega. Korraldada aasta jooksul sarivõistlus erinevate spordialadega, mida saab Kihnus harrastada. Tutvustada tervisliku toitumise ja eluviiside põhimõtteid läbi erinevate noorsootöö tegevuste. Laagrite, väljasõitude korraldamine. Rahvamaja üritustele kaasata noorte sihtgrupp. Hoida aktiivses kasutuses olemasolev taristu ja vahendid (vanarahvamaja plats; rahvamaja saal- TRX, kõrgushüpe; jõusaal; discgolfi rada)	- Aastas korraldatakse vähemalt 3 laagrit. - Toimub iga-aastane sarivõistlus. - Olemasolev taristu ja vahendid on aktiivses kasutuses. - Kihnu Kooli õpilastest 90% osaleb sportlikus huvitegevuses.

1.5 Noorsootööd toetav taristu, võtmepartnerid ja aspektid

Noorsootöötaja peamiseks tööülesandeks on koordineerida Kihnu noortega seotud tegevust eri valdkondade üleselt, lähtudes oma tegevuses noorsootöö seadusest ning valla määratud eesmärkidest. Töökohustuste hulka kuulub tegeleda terviseedenduse teemadega. Koordineerimise all mõistetakse järgmist:

- juhindub noorsootöö kavandamisel noorte tagasisidest ja soovidest, kord aastas viib läbi tagasisideuuringu;
- hindab üldist noorsootöö korraldust vallas, sh kontrollib ja ajakohastab tegevuskava viisil, et erinevate sihtgruppide võimalused osaleda noorsootöös oleksid tasakaalus;
- juhhib Kihnu valla huvitegevuse ja huvihariduse kava koostamist, täitmist ja eesmärkide saavutamist;
- on kontaktisik erinevate institutsioonide ja huvigruppide vahel teemades, mis puudutavad noorte tegevust;
- korraldab noortekeskuse/toa tööd;
- kirjutab ja viib läbi valdkonna projekte s.h toetab noorte omaalgatust;
- korraldab erinoorsootööd koostöös kooli, sotsiaaltöötaja ja politseiga.

Igal aastal koostatakse huvihariduse- ja huvitegevuse kava (noortele 7-19.a), mis esitatakse Eesti Noorsootöö Keskusele (ENTK). Lisas 2 on välja toodud vallas pakutavad huvitegevuse teenused aastal 2020. Joonisel 1 on välja toodud Kihnu valla noorsootöö võrgustik.

Joonis 1. Kihnu valla noorsootöö koostöövõrgustik.

Koostöövõrgustiku liikmete tegevused, mis tehakse arengu mudeli eesmärkide täitmiseks, peavad olema mõõdetavad ja fikseeritavate tulemustega, mida on võimalik arvestada formaalses õppes või noorel tuleviku tööelus.

Noortetuba “KINU”, rahvamajas, avati 2019. aasta alguses. Noortetoa eesmärk on pakkuda noortele ise olemise kohta, korraldada koos noortega sündmusi ja väljasõite. Noortetoa tegevuste eest vastutab noorsootöötaja. Noortetuba on Kihnu Rahvamaja struktuuriüksus. Avatud 4 päeval nädalas, kokku 20 tundi nädalas, kuulub Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusse (ANK).

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Läbi tegevuste sotsiaal- ja ettevõtlikkus pädevuste arendamine.
2. Tegevused peavad olema mõtestatud ja õpiväljundid välja toodud.
3. Tervistava ja arendava puhkuse korraldamine (laagrid).
4. Töökasvatustilike tegevuste (nt töövarjupäev, ettevõtete külastused, proovitöö tegemine) korraldamine.
5. Vastavalt noorte soovile ja tagasisidele korraldada tegevusi erinevatele vanusegruppidele.

Kihnu Kool on põhikool, kus õpib 01.01.2020 seisuga 39 last, vanuses 7-16.a. Vanuseliselt jagunevad: 7-11.a - 22 last, 12.-14.a - 15, 15.-16.a - 2. Lasteaed asub kooliga samas majas, nooremas ning vanemas vanuserühmas on kokku 9 last. Tabelis 1 on välja toodud kooliõpilaste ja lasteaialaste arvu prognoos.

KLASS õ/a	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
9	2	2	3	5	5	5	9	2
8	2	3	5	5	5	9	2	6
7	3	5	5	5	9	2	6	2
6	5	5	5	9	2	6	2	1
5	5	5	9	2	6	2	1	2
4	5	9	2	6	2	1	2	2
3	9	2	6	2	1	2	2	3
2	2	6	2	1	2	2	3	2
1	6	2	1	2	2	3	2	3
Kool kokku	39	39	38	37	34	32	29	23
Lasteaed	9	10	10	10	8	5	3	0
Kool+ lasteaed	48	49	48	47	42	37	32	23
Kodus	6	3	2	0	0	0	0	0
Kokku saarel	54	52	50	47	42	37	32	23

Tabel 1. Kooliõpilaste ja lasteaialaste arvu prognoos aastani 2027.

Koolis töötab huvijuht (koormusega 0,25), sotsiaalpedagoog (koormusega 0,25). Valikainena on tunniplaanis: kihnu keel (1.-8.kl), kihnu laul ja tants (1.-9.kl), arvutiõpetus (5. ja 7.kl). Koolis tegutseb **õpilasesindus**, kuhu kuulub igast klassist vähemalt 1 esindaja, 2019/20 õa. 13 liiget, tööd juhhib president. Kool on liitunud haridusprogrammiga „Ettevõtlik Kool“, mis on suunatud

ettevõtliku õppe integreerimisele koolisüsteemi, parandades hariduse kvaliteeti ja suurendades noorte edukust elus. Programmi juhib direktor.

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Mitteformaalse õppe (sh huviringid) ja kooli õppetegevuse sidumine noorsootöö eesmärkidega (nn õmblusteta haridus).
2. Mudilas- ja lastekoori huviringi korraldamine.
3. Pärimusliku käsitöö õppe sh. puutöö sidumine õppekavaga.
4. Kihnu keele, kihnu laulu ja tantsu valikainetega jätkamine õppekavas.
5. Suvine ujumisõpe avavees, toetamaks kooli kohustuslikku ujumiõpet, sidumine õppekavaga.
6. Info mitmesuunaline liikumine.
7. Õpilasesinduse kaasamine otsustusprotsessidesse ja noorsootöö tagasisidestamisel.
8. Ruumide kasutamise võimaldamine noorsootöö tegevuste elluviimiseks.

Kihnu rahvamajas on olemas vajalikud ruumid spordi – ja kultuuritegevuse harrastamiseks, väljas asuvad malelaud ja välilauatennis. Huvitegevusringid on välja toodud Lisas 2. Noorsootööks põlvkondade vahelise sidususe mõistes loetakse ka rahvamajas korraldatavad peod - uusaastapidu, naistepäev, emadepäev, jaanipäev, kadripäev, Kihnu Tansu Päev jmt, kuna sealt võib osa võtta kogu saarerahvas. See tugevdab põlvkondadevahelist sidusust, tantsitakse Kihnule omaseid tantse, lauldakse ja on võimalus suhelda. Samuti rahvamaja korraldatavad üritused – populaarsust on kogunud spordivõistlus Kihnu Kõegõ Kangõmad, mis võimaldab kihnlastel ca 5 spordialal eri vanuseklassides võistelda, lisaks vastlapäev, jüripäev. Spordiüritustest, mis toimuvad väljaspool saart (maakonna spordimängud, Pärnumaa rannamängud) on osavõtt kesine. Ürituste korraldamisel tuleb sihtgrupi teavitamiseks pöörata suuremat tähelepanu kommunikatsiooni- ja turundustegevustele.

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Oluliste kultuuri- ja spordiürituste korraldamise jätkamine, pidades silmas noorte sihtrühma vajadusi ja kaasatust.
2. Sportlike tegevuste organiseerimine male-kabe laua, välitenniselaua, tenniseplatsi, jõusaali, vanarahvamaja platsi kasutamiseks. Rajatiste, inventari töökorras hoidmine.
3. Huviringide korraldamine täiskasvanutele, alates 18. eluaastast.
4. Ruumide kasutamise võimaldamine noorsootöö tegevuste elluviimiseks.

4H „Suarõ Nuõrõd“ koondab nii saarel kui mandril elavaid Kihnu noori, kes peale põhikooli lõpetamist (16.a) lahkuvad saarelt, et jätkata mandril õpinguid. Noorteühingu tegevus on vallale oluline, sest kaasab tegevustesse 16+ noori, keda on raske motiveerida osalema saarel toimuvates noorsootöö tegevustes. Liikmeid seisuga 01.01.2020 on 32, mis on 24% kõigist Kihnu noortest.

4H peamiseks ülesandeks on toetada laste ja noorte mitmekülgset arengut, pakkudes neile ise tegemise võimalusi ning teadmisi ja praktilisi kogemusi oma elu korraldamiseks. Noored on osalenud ühiskondlikes tegevustes (1. mai talgupäeval, värvinud prügikaste), kodukohvikute päeval Kihnu Keretäüs (avasid oma kohviku), korraldanud erinevaid koosviibimisi, laagreid jne. Tegevus toimib entusiastliku juhendaja eestvedamisel.

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Erinevates projektides osalemine (nt Nopi Üles, Ideeviit).
2. 16+ vanuserühma noorte aktiivi koos hoidmine, mida toetab igakülgsest noorsootöötaja ja vald koos allasutustega.
3. Omaalgatuslike sündmuste korraldamine (laagrid, koosviibimised, seminarid, osalemine valla sündmustel, vabatahtlik tegevus), läbi mille arendatakse ettevõtlikkust ja sotsiaalseid pädevusi.

Kihnu muuseumis toimuvad erinevad pärimuskultuuri õpitoad ja sellega seotud koolitused, (kudumine, niplis pitsi valmistamine, võrgu kudumine, kudruste valmistamine, vöökudumine, kihnu jaki õmblemine, puutöö õpitoad, pastelde valmistamine, videokoolitus, et koguda pärimuskultuuri jne). Muuseumi sündmustel on loodud eeldused põlvkondade vaheliseks lõimumiseks, näiteks vanemad õpetavad noortele käsitööoskusi ja räägivad lugusid.

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Mitmesuguste rahvusliku käsitöö õpitubade läbiviimine, tähtpäevade, kirikupühade tähistamine, kuhu on kaasatud noorte sihtrühm.
2. Ruumide kasutamise võimaldamine noorsootöö tegevuste elluviimiseks.

Kihnu Kultuuriruum SA, Metsamaa Pärimustalus toimuvad viiulifestival, kudumisfestival, kunstilaager, pillilaager ja muud erinevad sündmused, kus noortel on võimalik osaleda.

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Pärimuskultuuriga seotud sündmuste korraldamine (nt viiulifestival, kalendri tähtpäevade ja kirikupühade tähistamine) ja noorte kaasamine.
2. Pärimuskultuuriga seotud laagrite korraldamine saarel ja mandril elavatele Kihnu noortele (nt pärimuslaager, pillilaager, kudumislaager, kunstilaager), nende osalemise igakülgne soodustamine.
3. Ruumide kasutamise võimaldamine noorsootöö tegevuste elluviimiseks.

Raamatukogu, asukohaga rahvamajas, on avatud 4 päeva nädalas, lugejaid on ca 90, kellest 40% moodustavad noored (90% Kihnu Kooli õpilased).

Suunised noorsootöö eesmärkide saavutamiseks:

1. Kirjanduse-, kunsti- ja filmikunsti vastu huvi äratamine (nt kohtumised kirjanike, kunstnike ja näitlejatega, filmiõhtud).
2. Ruumide kasutamise võimaldamine noorsootöö tegevuste elluviimiseks.

2. Kvaliteedihindamine

2.1 Läbi viidud uuringute tulemused

Seisuga 01.01.2020 on elanike arv Kihnu vallas 701 (registrijärgne), Kihnu saare elukohaks registreerunute arv on läbi aastate olnud suurem kui alaliste elanike arv. Sissekirjutuse järgi on noori vanuses 7-26 vallas kokku 123, mis moodustab 17% elanikest (Eesti keskmine 21%), nendest 50% 7-19 aastased. Riskinoori, kes on katkestanud õpingud ja ei tööta on registreeritud 8 (9% 15–26 aastastest, Eesti keskmine 9%), töötuid on registreeritud 2 vanuses 18.–26. aastat. Lisas 2 on välja toodud 2019/20.a vallas pakutavad huvitegevus teenused. Noorsootöö hindamiseks on läbi viidud süsteemne kvaliteedi hindamine ja tagasiside küsimine (2018, 2019, 2020), millesse on kaasatud olulised osapooled: noored, ringi juhendajad, kool, Kihnu Kultuuriruum, rahvamaja, muuseum. 2020.a küsimustiku tulemused jagunesid: põhikooli osas (7-16.a) on huvitegevusest osavõtt 100%, enamus on pakutava rahul, 16.-19. aastased (gümnaasiumiastmes) osalevad vähesel määral väljaspool kooli huvitegevuses. Noortega vanuses 10-18a. viidi läbi 2019-2020 mõttetalgud, kust selgus:

Hetkel hästi	Hetkel halvasti	Tahaks, et oleks
• On saar nagu Kihnu • Huviringid – tantsutrenn, pallimängude trenn, robotika • 4H “Suarõ Nuõrõd” • Huviringid on tasuta • Pilliõpe (akordion, viiul, kitarr, trumm) • Turvaline elukeskkond • Ürituste mitmekesisus • Lasteaed ja kool • Suvised laagrid, lemmik purjetamine	• Kohvikut (aastaringne) ei ole • Kino ei ole • Praamid ei sõida just siis, kui on vaja • Vähe lapsi • Kihutajad on teedel • Noorte aktiivsus on madal • Krossirada ei ole • Ujulat ei ole • Jõusaali sisustus vana • Noortetuba ei ole lahti nädalavahetustel	• Välijõusaal- treenažöörid • Bändiruum • Spaa, basseinis ujuda • Piljard • Kino, filmiõhtud • Krossirada • Kokandusring • Matkaring • Võitluskunstide trenn • Militaar ring • Kunstiring • Noortetuba avatud reede õhtul

2.2 Noorsootöö SWOT analüüs

TUGEVUSED	NÕRKUSED
- Noortetuba rahvamajas, kus on toetav taristu. - Noorsootõtaja ametikoht. - Infokanalid (web, ajaleht, FB grupid). - Valmisolek nutikaks noorsootööks. - Omavalitsuse rahaline toetus eelarves. - Turvaline elukeskkond, kogukonna valve. - Noortel võimalus teha lisatööd teenindussektoris. - Mandrikihnlaste aktiivsus osaleda tegevustes. - Koostöövõimalused valla allasutustega ja teiste organisatsioonidega. - Suvelaagrid. - Tasuta või väikese osalustasuga huvitegevus. - Noored pillimängijad on aktiivselt kaasatud saarel toimuvatel üritustel. - Ainekavaga pilliõpe. - Pärimuskultuuriõpe on integreeritud tunniplaani. - Kogenud spetsialistid ja juhendajad koolis. - Põhikoolinoorte (7-16 a) aktiivne osalus huvitegevuses, kogukonna üritustel. - Noorte võimalus reisida seoses pärimuskultuuriga. 4H noorte ühingu tegevustes osalevad aktiivselt mandril õppivad kihnlased. - Rikkalik kultuuripärand, põlvest põlve edasi kanduvad traditsioonid. - Ruumid ja vahendid, muuseumis, rahvamajas sh jõusaal, koolimajas, Metsamaa pärimustalus. - Tenniseplats, vanarahvamaja plats, discgolf, välilauatennis, väli male-kabe lauad, Kihnu reesuratta marsruut.	- Noori elab alaliselt saarel vähe. - Noorte omaalgatus on madal. - Ettevõtlikkus on madal. - Transpordi ja ilmastikuprobleemid laevaühenduses. - Olemasolevad objektid on vähe kasutuses (TRX, tenniseplats, vanarahvamaja plats). - Valla asutuste vaheline koostöö on nõrk, kuna igaüks tunneb, et teine on konkurent. - Info ei jõua õige auditooriumini, halb kommunikeerimine koostöövõrgustikus. - Valitsev digilõhe, noored on palju ekraanides, kuid digipädevus on madal. 19+ noorte huvi puudus kohaliku elu vastu. 15+ huvi puudus juhendatud tegevuse vastu. 16-19a. noored käivad kodus ainult nädalavahetustel ja koolivaheaegadel. - Juhendajate puudumine, eriti tehnika valdkonnas. - Noorte vähene aktiivsus tööjõuturul osalemisel. - Järjepidevuse puudumine töökasvatuses, (töövarjupäevad, õppekäigud, tööpraktika). - Järjepidevuse puudumine huvitegevuses. - Pakutavate teenuste ebaühtlane tase, puuduvad eesmärgid ja õpiväljundid. - Huvitegevuse ja -hariduse teenuste halb kättesaadavus arvestades iga noore soove. - Kihnu käsitööoskuste õppimine ei kõida noori. - Tervislike eluviiside madal teadlikkus ja elukestvate positiivsete harjumuste puudumine. - Aktiivsete noorte (eriti pillilaste) suur hõivatus erinevate sündmustega.
VÕIMALUSED	OHUD
- Tugeva noorsootöö koostöövõrgustiku loomine ja säilitamine. - Erinevatele fondidele projektide esitamise võimalus. - Pärnu linna lähedus- tuua sisse uusi huvitegevusi ja juhendajaid. - Mandril korraldatavad juhendajate koolitused. - Lapsevanemate kaasamine ja koolitamine. - Arendada loodus- ja täppisteaduste valdkonna tegevusi, kasutades üle eestilisi projekte ja huvialaliitu. - Osalemine mitmesugustel sündmustel mandril. - Koostöö mandri noortega/struktuuridega (noorteorganisatsioonid ja keskused). - Pärandkultuurialased koostööprojektid. - Mandrikihnlaste kaasamine noorsootöö teenuste pakkumisse.	- Noorsootöö vähe väärtustatud. - Seadusandlusest tulenevad piirangud (andmekaitse seadus). - Võimalik riigipoolse lisarahastuse lõpetamine, (nt huvihariduse ja -tegevuse lisatoetuse). - Spetsiaalsete programmide ja projektide lõppemine (nt Vara Ait, Nopi Üles). - Üldise majandusliku olukorra halvenemine. - Noorsootöö on muutumas päevahoiuteenuseks. - Alkoholismi ja narkomaania levik. - Sotsiaalne ebavõrdsus, riskinoorte kasv. - Osalevad ainult aktiivsemad ja tegusamad. - Väljaränne ja vähene sündivus. - Noorte madal keskendumisvõime. - Ei jõua ajaga kaasas käia (teadmised, oskused, vahendid). - Teadmatus üldistest maailma arengu suundadest ja trendide mõjust (nt tööjõud, haridus, tervishoid). - Haldusreform (sundliitmine).

2.3 Järeldused SWOT analüüsist

SWOT analüüsi järeldused võimaldavad noorsootöös minimeerida nõrkusi ja ohtusid ning samal ajal suurendada tugevusi ja võimalusi.

Üldhinnang noorsootööle Kihnu vallas:

- **Koostöö on võtmesõna** (KOV, allasutused, lapsevanemad, noored, ettevõtjad, vabaühendused). Eeldab noorsootööd toetava taristu olemasolu, noorte ja teiste seotud osapoolte ühist ja jagatud arusaama noorsootööst (selle eesmärgist ja olemusest) ning omavahelisi heale partnerlusele tuginevaid kokkuleppeid.
- Vallas on noortele **mitmekülgse huvihariduse ja -tegevuste** valiku olemasolu väga vajalik, et noored omandaksid tulevikuks vajalikud pädevused ([EL Võtmepädevused elukestvas õppes](#), [EL Teataja](#), 2018/C 189/01).
- Vajalik on efektiivsem koostöö mitteformaalse ja formaalse hariduse vahel, tegevuste omavaheline lõimumine- nn **õmblusteta haridus**, eluks vajalikke oskusi saab noor tihti kaasa erinevate osalus kogemuste kaudu (projekti- ja ettevõtlusõpe, arvutiõpe ja nendega seotud tegevuste integreerimine õppeainetesse).
- Kihnu vallas on loodud mitmeid huvitegevuse võimalusi, kuid siiani on puudunud **ühtne pikaajaline tegevuskava**, mis tagaks eesmärgistatud ja järjepideva tegevuse.
- **Mitmesuunaline kommunikatsioon.** Kogu noorsootöö info peab koonduma noorsootöötajale. Info tuleb levitada kanalites, mida noored kasutavad (*messenger, FB, WhatsApp, Snapchat*), et see jõuaks sihtgrupini, samas tagada ka lapsevanematele ja kogukonnale info kättesaadavus (e-post, valla leht, teadetetahvel).

Nõrkuste ja ohtude minimeerimine:

- Küsida ja kuulata noorte arvamust regulaarselt, kaasata otsustamis protsessidesse, läbi 4H ja Kihnu Kooli õpilasesinduse ning noortetoa, kasutada olemasolevaid sotsiaalmeedia kanaleid. Laiema auditooriumi tagasiside küsitlus viia läbi vähemalt 1 kord aastas.
- Noorsootöö koostöövõrgustiku suhtluse parandamine noorsootöötaja eestvedamisel läbi ühiste arutelude. Tegevuskava koostamine, info koondumine noorsootöötajale, kes koordineerib noorsootöö alaseid tegevusi ja info liikumist.
- Leida erinevaid lahendusi noorsootöö rahastamiseks, juhendajate motiveerimiseks ja noorte vaba aja sisustamiseks, projektipõhiste lisarahastuste leidmine läbi Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK), Avatud Noortekeskuste Ühenduse (ANK) ja teiste ühingute.
- Tõsta noorte aktiivsust, ettevõtlikkust ja teadmisi ettevõtlusest, projektijuhtimisest, et noor näeks võimalust tulevikus saarel elada, luues endale ise töökoht. Tutvustada kohalikke ettevõtteid ja ametikohti vallas, kaasata lapsevanemaid.

- Rakendada [nutika noorsootöö põhimõtteid](#) (Haridus- ja Teadusministeerium), kasutada kaasaegseid infotehnoloogilisi vahendeid, infokanaleid ja noori köitvaid esitusviise, et info jõuaks kõigi noorteni. Digipädevuse tõstmist integreerida erinevatesse tegevustesse (nt ürituste korraldus, üritustele ja ringidesse registreerimised).
- Läbi rahvamaja tegevuste ja noorte aktiivse kaasamise propageerida liikumisharrastust ja tervislike eluviise. Kasutada olemasolevat taristut ja vahendeid tõhusamalt, korraldada sariüritusi, kutsuda juhendajaid mandrilt, kaasata saare noorte mõjuisikuid.

Tugevuste ja võimaluste suurendamine:

- Säilitada ja tugevdada positiivset Kihnu kuvandit ning omavalitsuse toetust noorsootööle, kajastada meedias tegevusi ja tunnustada tegijaid.
- Kasutada huvihariduse ja -tegevuse lisatoetust juhendajate koolitamiseks ja tegevuste elluviimiseks loodus- ja täppisteaduste valdkonnas.
- Väärtustada pärandkultuuri läbi huvitegevuse.
- Sündmustel pöörata tähelepanu eraldi noorte sihtgrupi kaasatusele. Säilitada ja tugevdada põlvkondade vahelist sidusust, teha koostööd mandri ja välismaa noortega.
- Kaasata lapsevanemaid tegevustesse ja korraldada koolitusi, teha koostööd teiste noortekeskustega, korraldada väljasõite. Arendada sotsiaalset suhtlust, sallivust, vähendada tõrjutust.
- Kasutada olemasolevaid infokanaleid nutika noorsootöö tegemiseks (Messengeri grupid, FBs grupp Nuõrõd kihnlasõd, FB leht Kihnu Noortetuba KINU ja valla koduleht, valla ajaleht), läbi mille on võimalik jõuda suure osa noorteni.
- Noorte omaalgatuse igakülgne toetamine. Noorsootöötaja julgustab, nõustab, pakub võimalikke variante ja lahendusi noorte soovide rahuldamiseks.

3. Noorsootöö korralduse mudeli ajakohastamine

Kihnu valla noorsootöö korralduse mudeli rakendamist ja finantseerimist koordineerib Kihnu Vallavalitsus. Noorsootöö korralduse mudelis püstitatud visiooni, strateegiliste eesmärkide ja tegevuskavas (Lisa 1) kirja pandud ülesannete elluviimist koordineerib noorsootöötaja ning hindab vallavalitsus.

Iga aasta lõpus küsitakse noortelt tagasisidet noorsootöö teenuste (sh huvihariduse ja -tegevuse teenuste) kohta ja toimub noortevaldkonna võrgustiku liikmete kohtumine, kus analüüsitakse hetkeolukorda, püstitatud eesmärke ja tegevuskava täitmist. Tuginedes kogutud teabele tehakse muudatusi tegevuskavasse, mis sisaldab ka huvihariduse ja -tegevuse kava (esitatakse eraldi ENTKle iga aastaselt). Noorsootöö korralduse mudeli rakendamise kontroll ja ajakohastamine toimub iga-aastaselt enne valla järgneva aasta eelarve koostamist.

Mudeli ajakohastamise käigus uuendatakse valla olukorda iseloomustavad faktilised andmed ning olukorrast tulenevad probleemipüstitused, hinnatakse tegevuskava elluviimise edukust, vajadusel täpsustatakse tegevuskava eesmärke ja ülesandeid. Seejärel seatakse järgneva aasta tegevusprioriteedid ning koostatakse ja täpsustatakse valla lähiaastate tegevuskava.

Lisa 1. Tegevuskava

Vaata eraldiseisev tabel.

Lisa 2. Ülevaade 2019/20.a huviharidus- ja tegevusteenustest Kihnu vallas

Jrk	Ring	Eesmärk/Sisu/Väljund	Pakkuja	Kordi nädalas	Osalejate arv	Vanuse- rühm
1.	Akordioniõpe	Vastavalt õppekavale, individuaaltunnid	NS	1	22	7-16
2.	Viuliõpe	Vastavalt õppekavale, individuaaltunnid	NS	1	11	7-16
3.	Kitarriõpe	Vastavalt õppekavale individuaaltunnid	NS	1	6	7-16
4.	Trummiõpe	Vastavalt õppekavale individuaaltunnid	NS	1	3	7-16
5.	Spordiring	Üldkehaliste võimete tõstmine, erinevate spordialade tutvustamine	NS	1	9	7-12
6.	Pallitrenn	Üldkehaliste võimete tõstmine läbi erinevate pallimängude	NS	2	10	11-16
7.	Kergejõustik	Üldkehaliste võimete tõstmine läbi erinevate alade, võistlustel osalemine	NS	1	4	7-16
8.	Käsitööring	Traditsiooniliste Kihnu käsitöö oskuste õpetamine	NS/ Kool	1	3	7-16
9.	Näitering	Jõuludeks õpitakse näidend	Kool	tsükлина	8	7-16
10.	Mudilaskoor	Kihnu ja Eesti lastelaulude õppimine, esinemine kooli üritustel	Kool	1	15	7-11
11.	Ansambel	Kihnu ja Eesti lastelaulude õppimine, esinemine kooli üritustel	Kool	1	10	11-16
12.	Robootika	Huviäratamine tehnika valdkonna vastu, kergemate programmeerimiste õppimine.	NS	1	16	7-16
13.	Tants	Koordinatsiooni, rütmitunde ja enesekindluse arendamine erinevate liikumiste kaudu.	NS	2	11	7-16
14.	4 H	Noortes ettevõtlikkuse arendamine ja koostegemise rõõmu tundmine	4 H/ NS	1 kuus	20	7-26
15.	Rahvatants (Pitsid Paistvad)	Kaasaegse rahvatantsu õppimine ja üldkehaline treening.	Rahvamaja	1	12	14-35
16.	Võrkpall	Tervislikult kehaliselt aktiivselt vaba aja veetmine, ilma treenerita	Rahvamaja	1	6	14-...
17.	Jõusaal	Individuaaltreeningud oma kava alusel	Rahvamaja	vaba	6	14-...
18.	Jalgpallilaager	Jalgpalli oskuste arendamine ja üldkehaline treening	Rahvamaja	5 p/aastas	30	7-14
19.	Purjetamislaager	Purjetamis- ja ohutuslane laager	NS	5 p/aastas	30	7-16
20.	Kunstilaager	Loovuse arendamine	Kihnu Kultuuri- ruum	5 p/aastas	15	7-19
21.	Pillilaager	Pillimängu intensiivõpe, teistelt eakaaslastelt motivatsiooni saamine	Kihnu Kultuuri- ruum	5 p/aastas	50 Kihnu lapsi 25	7-19

*NS- noorsootöö